

SPRAWOZDANIE

z przeprowadzonych konsultacji społecznych dotyczących projektów uchwał Rady Miejskiej Ostrzeszów w sprawie nadania statutów sołectwom na terenie gminy Ostrzeszów

Ostrzeszów, dn. 26 lipca 2021 r.

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713*) organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzaniu konsultacji z mieszkańcami. Procedurę przeprowadzania konsultacji społecznych w Mieście i Gminie Ostrzeszów określa uchwała Rady Miejskiej Ostrzeszów nr XIX/149/2020 z dnia 24 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Miasta i Gminy Ostrzeszów (*Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 2047*). W oparciu o zapisy § 7 przywołanej uchwały w dniu 15 października 2020 r. Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów wydał zarządzenie nr 138/2021 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektów uchwał Rady Miejskiej Ostrzeszów w sprawie nadania statutów sołectwom na terenie gminy Ostrzeszów, ustalając, że odbędą się one w okresie 21 czerwca - 23 lipca 2021 roku.

Cel i przedmiot konsultacji

Celem przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami było zebranie ich uwag, opinii i wniosków dotyczących zapisów zawartych w projektach uchwał Rady Miejskiej Ostrzeszów w sprawie statutów każdego z dwudziestu sołectw na terenie gminy (projekty uchwał od nr 321/2021 do nr 340/2021).

Przebieg i wykorzystane formy konsultacji

Konsultacje polegały na przyjmowaniu w terminie określonym wyżej opinii na temat proponowanej zmiany, w formie papierowej lub elektronicznej, z wykorzystaniem formularza ankietowego, którego wzór stanowił załącznik do zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Ostrzeszów nr 138/2021. Informacja o zarządzonych konsultacjach została podana do publicznej wiadomości:

- na stronie internetowej www.ostrzeszow.pl („Aktualności” – czołówka strony),
- w Biuletynie Informacji Publicznej www.ostrzeszow.nowoczesnagmina.pl („Inne informacje” → „Konsultacje społeczne”),
- na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta i Gminy,
- na tablicach ogłoszeniowych w poszczególnych sołectwach,
- w lokalnej prasie: tygodnik „Nasze Strony Ostrzeszowskie” nr 24/417 z dnia 22.06.2021 r.

Komunikat o konsultacjach wraz z projektami statutów przekazano też sołtysom wszystkich sołectw, gdzie mogli zapoznać się z nim również mieszkańcy, którzy nie korzystają z internetu.

W okresie trwania konsultacji do Urzędu Miasta i Gminy wpłynęły łącznie 3 wypełnione ankiety. Wśród form konsultacji przewidziano też funkcjonowanie punktu konsultacyjnego w Urzędzie Miasta i Gminy (pok. 106 – biuro Sekretarza Miasta i Gminy). Z tej formy konsultacji skorzystała jedna osoba.

Zgłoszone opinie, propozycje, uwagi

W ramach konsultacji zgłoszono następujące opinie, propozycje, uwagi:

- 1) dot. § 2 ust. 2 projektu Statutu Sołectwa Rojów - „Wnioskuje o wykreślenie części zdania „oraz osadę Gęstwa”. *Mimo, że w przeszłości Gęstwa była osadą to dzisiaj jest integralną częścią Rojowa. Nigdy nie była oddzielną jednostką. Gęstwa nie ma również wyznaczonych granic jako osada. Nie można określić, które nieruchomości są położone w Rojowie, a które w osadzie Gęstwa. Nie ma adresów na Gęstwie. Numeracja adresowa oraz geodezyjna jest ściśle zintegrowana z numeracją Rojowa. Sama nazwa Gęstwa jest przez nas używana w kontekście tradycyjnym i historycznym, a nie administracyjnym*”.

Wyjaśnienie Burmistrza:

Przy określaniu zasięgu terytorialnego poszczególnych sołectw (§ 2 ust. 2 każdego ze statutów) posłużono się danymi zawartymi w Krajowym Rejestrze Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju (TERYT) prowadzonym przez Prezesa GUS. Rejestr obejmuje między innymi system SIMC (identyfikatory i nazwy miejscowości), stanowiący obowiązujący standard identyfikacji terytorialnej dla organów prowadzących urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej.

W § 2 ust. 2 przy definiowaniu obszaru sołectwa uwzględniono zatem wsie, kolonie, osady oraz osady leśne. Nie uwzględniono części wsi lub części kolonii. Zgodnie z rejestrem TERYT na obszarze gminy Ostrzeszów istnieją:

- **wsie:** Bledzianów, Jesiona, Kochłowy, Korpysy, Kotowskie, Kozły, Kuźniki, Marydół, Myje, Niedźwiedź, Olszyna, Rogaszyce, Rojów, Siedlików, Szklarka Myśliniewska, Szklarka Przygodzicka, Turze, Zajązki;
- **kolonie:** Jezioro, Lubeszczyk;
- **osady:** Aniołki, Dobra, Garbacze, Gęstwa, Królewskie, Krupa, Malinów, Olszyna, Ostrzeszów-Pustkowie, Potaśnia, Rejmanka, Wiązownia, Źródelnia;
- **osady leśne:** Bledzianów, Marydół, Omieciny.

Wszystkie powyższe nazwy zostały uwzględnione w § 2 ust. 2 właściwych projektów statutów sołectw. Oczywiście zgodzę się, że nazwa Gęstwa używana jest raczej w kontekście tradycyjnym czy historycznym, niemniej jednak osada o tej nazwie jest ujęta w rejestrze TERYT, został jej nadany identyfikator o numerze 0206463 i formalnie posiada taki sam status jak choćby Potaśnia, Ostrzeszów-Pustkowie czy Rejmanka. Dlatego, by zachować jednolitość metodologii zastosowanej do określania zasięgu terytorialnego poszczególnych sołectw, użyte w § 2 ust. 2 sformułowanie uważam za prawidłowe. Nadmienię, że załącznikiem do statutu każdego sołectwa jest mapa określająca jego granice. Są one również do pewnego stopnia umowne, nie udostępniane w centralnych repozytoriach danych i ustalane wyłącznie na poziomie lokalnym.

- 2) dot. § 7 ust. 2 projektu statutu – „Pkt. 4 mówi, że do wyłącznych kompetencji zebrania wiejskiego należy „odwoływanie sołtysa, rady sołeckiej w całości lub poszczególnych jej członków”. Uważam, że w tym punkcie powinien też być zapis, że do wyłącznych kompetencji zebrania wiejskiego należy „wybór sołtysa i rady sołeckiej”.

Wyjaśnienie Burmistrza:

Z treści art. 36 ust. 2 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wynika, że prawo wybierania sołtysa oraz członków rady sołeckiej przysługuje osobom fizycznym mającym status stałego mieszkańca sołectwa i uprawnionym do głosowania w wyborach powszechnych, nie zaś „zebraniu wiejskiemu” czyli organowi uchwałodawczemu sołectwa. Zebranie wiejskie jest bytem odrębnym od ogółu uprawnionych do głosowania mieszkańców danej jednostki pomocniczej, mimo iż skład obu tych gremiów de facto pokrywa się. Przyznanie zebraniu wiejskiemu charakteru elekcyjnego pozostaje w sprzeczności z regulacją art. 36 ust. 1 u.s.g., w którym ustawodawca nadał zebraniu wiejskiemu wyłącznie uprawnienia uchwałodawcze (por. wyrok WSA w Kielcach z dn. 20.05.2021 r., sygn. akt II SA/Ke 406/21).

Biorąc pod uwagę powyższe utrwalone orzecznictwo w § 18 ust. 1 statutu zaproponowany został zapis: „Zebranie wiejskie, na którym ma być dokonany przez mieszkańców wybór sołtysa i członków rady sołeckiej, zwane dalej w niniejszym rozdziale „zebraniem wyborczym”, zwołuje burmistrz, określając miejsce, dzień i godzinę zebrania”. Z zapisu tego wynika, że to nie zebranie wiejskie (w znaczeniu organu sołectwa) dokonuje wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej, ale obecni na takim zebraniu uprawnieni do głosowania mieszkańcy, co pozostaje w zgodzie z przywołanym wyżej art. 36 ust. 2 u.s.g. Zebranie wiejskie stanowi tutaj jedynie okazję, miejsce i czas pozwalający na przeprowadzenie wyborów, a nie organ, któremu nadaje się kompetencje do wyboru sołtysa, czy rady sołeckiej (por. wyroki WSA w Kielcach z: 26 lutego 2020 r., sygn. akt II SA/Ke 1104/19, 20 lutego 2020 r., sygn. akt II SA/Ke 1102/19, 19 lutego 2020 r., sygn. akt II SA/Ke 1128/19).

Powyższe nie dotyczy natomiast procedury odwołania sołtysa lub członka (członków) rady sołeckiej. Ustawodawca kierując się zasadą samodzielności pozostawił kwestie regulacji odwołania (a nawet samej możliwości odwoływania) sołtysa i członka (członków) rady sołeckiej postanowieniom statutów jednostek pomocniczych. O ile wyboru dokonują stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania, to zasady tej ustawodawca nie odniósł do odwołania tych organów, a zasady i tryb ich odwołania może określać rada w statucie sołectwa (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 18.02.2021 r., sygn. akt IV SA/Po 1404/20). Dlatego zapis § 7 ust. 2 pkt 4 statutu dotyczący przyznaniu zebraniu wiejskiemu wyłącznych kompetencji do odwołania sołtysa, rady sołeckiej w całości lub poszczególnych jej członków należy uznać za prawidłowy.

- 3) dot. § 5 projektu statutu – proponuje się uzupełnić zapisy: „Dopuszczalne jest uczestniczenie w zebraniach rady sołeckiej osób z zewnątrz. Możliwa jest rejestracja zebrań na nośnikach audiowizualnych. Protokoły z zebrań rady sołeckiej są jawne i ogólnodostępne”.

Wyjaśnienie Burmistrza:

W § 5 ust. 3 projektu statutu zawarty jest zapis „Działalność organów sołectwa i rady sołeckiej jest jawna”. Zapis ten, dotyczy nie tylko organów sołectwa (sołtysa i zebrania wiejskiego), ale również rady sołeckiej, co czyni zadość zgłoszonemu postulatowi. Wprawdzie nie precyzuje on w jaki sposób zasada jawności winna być realizowana, niemniej jednak w mojej ocenie obejmuje on również wskazane

we wniosku obszary (udział osób spoza rady, możliwość rejestracji przebiegu czy dostęp do protokołów posiedzeń, o ile takie zostaną sporządzone). Zwracam uwagę, że rada sołecka jest ciałem o charakterze doradczym i opiniodawczym, utworzonym w celu wspomagania sołtysa w realizacji jego zadań. Jej zadania zostały określone w § 16 ust. 1 projektu statutu. Nie posiada przy tym żadnych kompetencji decyzyjnych, dlatego statut nie nakłada obowiązku protokołowania jej posiedzeń (w przeciwieństwie do zebrania wiejskiego). Organem wykonawczym sołectwa jest sołtys, który nie musi postępować zgodnie z „wytycznymi” rady sołeckiej.

4) a) dot. § 6 projektu statutu – proponuje się uzupełnić zapisy: „Sołtys i członkowie rady sołeckiej nie mogą być spokrewnieni ze sobą w pierwszej linii pokrewieństwa”

b) dot. § 21 projektu statutu – proponuje się uzupełnić zapisy: „Kandydatem na członka rady sołeckiej nie może być członek rodziny sołtysa”.

Wyjaśnienie Burmistrza:

W mojej ocenie nie można wprowadzić tego typu ograniczenia. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w art. 36 ust. 1 reguluje krąg kandydatów w wyborach sołtysa i rady sołeckiej, jasno stanowiąc, że jest on nieograniczony.

5) dot. § 9 ust. 2 pkt 3 projektu statutu – zastanowić się, czy zapis mówiący o możliwości zwołania zebrania wiejskiego na wniosek co najmniej 5% uprawnionych do głosowania w zebraniu wiejskim mieszkańców sołectwa jest rozwiązaniem optymalnym

Wyjaśnienie Burmistrza:

§ 9 projektu statutu przewiduje, że inicjatorem zwołania zebrania wiejskiego może być sołtys, większość członków rady sołeckiej, co najmniej 5% mieszkańców sołectwa lub burmistrz. Zapis ten daje wiele możliwości w zakresie zainicjowania obrad organu uchwałodawczego sołectwa. Oczywiście można dyskutować czy próg 5% nie jest zbyt niski (rozwiązania stosowane przez inne samorządy są różne - czasem jest to 5, 10 czy 20 %), niemniej jednak w mojej ocenie przedstawione rozwiązanie wydaje się optymalne.

PODSUMOWANIE - Rekomendowane kierunki działania

Komisja Statutowa Rady Miejskiej Ostrzeszów przygotowała szczegółowe i przejrzyste projekty statutów sołectw, z uwzględnieniem aktualnego orzecznictwa sądowego i administracyjnego. Osoby biorące udział w konsultacjach zwróciły uwagę na kilka kwestii, wobec których swoje stanowisko przedstawił Burmistrz.

Wobec powyższego – biorąc pod uwagę wynik konsultacji – **Burmistrz Miasta i Gminy Ostrzeszów rekomenduje Radzie Miejskiej Ostrzeszów podjęcie uchwał w sprawie statutów poszczególnych sołectw na terenie gminy Ostrzeszów (projekty uchwał nr 321-340/2021).**

BURMISTRZ

Patryk Jędrówiak